

Til: Universitetsstyret

Saksnotat - vedlegg til sak til universitetsstyret om virksomhetsoverdragelse av Senter for hav og Arktis

Det vises til sak til universitetsstyret om virksomhetsoverdragelse av Senter for hav og Arktis fra Nofima AS til UiT Norges arktiske universitet fra 01.01.2022.

Dette notatet er et tillegg til styresaken og gir ytterligere informasjon om virksomhetsoverdragelsen;

1. Senter for hav og Arktis
2. Organisatorisk plassering ved UiT
3. Driftsøkonomiske elementer ved virksomhetsoverdragelse
4. Arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse
5. Kontorarealer, IT, kommunikasjon og fellestjenester
6. Inngåtte avtaler

1. Senter for hav og Arktis

Senter for hav og Arktis ble opprettet i 2017 og er organisert som en virksomhet under Nærings- og fiskeridepartementet og administrativt lagt til Nofima AS.

Da Senter for hav og Arktis ble opprettet av regjeringen ble det samtidig oppnevnt en styringsgruppe bestående av institusjonslederne ved Nofima AS, Havforskningsinstituttet, Norsk Polarinstitutt, UiT, samt en representant fra Innovasjon Norge. Regjeringen har forlenget funksjonstiden til den sittende styringsgruppen fram til virksomhetsoverdragelsen. Etter overdragelsen fastsetter UiT styringsstrukturen.

Senteret har i tillegg et råd bestående ledere fra sentrale næringsaktører, academia og filantropi knyttet til havet. Deres oppgave er å bistå senteret i overordnede, strategiske veivalg.

Formålet til senteret er å sammenstille, analysere og formidle kunnskap om hva ulike globale og regionale endringsprosesser betyr for den blå økonomien og grunnlaget for høsting og verdiskaping i nordområdene og Arktis, og formidle resultatene overfor både et nasjonalt og et internasjonalt publikum. Senteret skal ikke drive forskning, og skal være faglig uavhengig. Fullstendig mandat og strategi for 2019-2021 er vedlagt (vedlegg 3 og 4).

2. Organisatorisk plassering ved UiT

Nærings- og fiskeridepartementet har besluttet at Senter for hav og Arktis skal være organisert som et senter under UiT, samtidig som formål og mandat videreføres.

Når det gjelder den organisatorisk innplassering av Senter for hav og Arktis ved UiT har rektor vurdert ulike alternativer basert på senterets mandat og erfaringer fra organisering av andre sentere og større prosjekter ved UiT. Alternativene er drøftet i rektors strategiske ledermøte og i dekanmøte, i orienteringsmøte med senterets ansatte samt i oppfølgingsmøter med berørte ledere og enheter. Foreløpige vurderinger er også lagt fram for fagforeningene ved UiT og Nofima AS.

I spørsmålet om organisatorisk innplassering har det førende spørsmålet vært hvordan Senter for hav og Arktis og UiT gjensidig kan forsterke hverandres formål og kjerneaktiviteter. UiT sin struktur følger et prinsipp om at faglig aktivitet ligger på nivå 3 og 4 i organisasjonen, mens nivå 1 og 2 i primært består av universitetets ledelse og fellesadministrasjon, herunder felles faglige støttetjenester som for eksempel kommunikasjon.

Alternativ som har vært vurdert er senter på nivå 1, nivå 2, senter på nivå 3 el 4 eller senter på nivå 3 men med en sammensatt styringsgruppe. Tabellen under viser noen fordeler og ulemper med de ulike alternativene. Nærmere vurdering kommer frem i møtoreferat med ansatte på senteret fra 27.10.21, vedlegg 5.

Alternativer	Fordeler	Ulemper
Nivå 1 (der fellesadministrasjonen er)	Tydelig adskilt fra ordinær faglig virksomhet, nærhet til kommunikasjonsavdelingen og felles administrative ressurser	Vanskeligere å hente ut synergier fra fagmiljøene?
Nivå 2 (på samme nivå som fakultetene)	Kan legge til rette for samhandling mellom alle fakultetene	Liten forholdsmessighet i størrelse og formål
Nivå 3 el 4 (på samme måte som institutter og andre organisatoriske sentere)	Lik plassering som andre sentere ved UiT, tettere kobling til ett særlig relevant fagmiljø	Fare for å komme i «silofella» da ingen fakulteter er helt dekkende for senterets virke
Organisatorisk tilhørighet til ett fakultet, men med sammensatt styringsgruppe fra flere enheter	Tverrfaglig løsning som UiT er kjent med fra egne faglige satsinger, kan koble på flere fagmiljøer	Kan gi for mange linjer (krever en litt ny type organisering)

Senter for hav og Arktis har en tydelig faglig profil, og i tråd med UiTs ønske om at det er miljøene på nivå 3 og 4 som skal synes taler dette for å legge senteret her. Senteret skal likevel ikke utøve kjerneoppgaver som forskning og undervisning slik UiTs faglige enheter er rigget for, noe som kan tale for å gi senteret en annen innplassering.

I drøftingene hvor problemstillingen har vært drøftet har det blitt vektlagt at senteret har et formål som treffer hele bredden av UiT sine faglige fokus og nedslagsfelt, og at modell 2 og 3 bør forkastes. Videre har det blitt framholdt at fokuset på næringsutvikling og den blå økonomien i nordområdene gir anledning til bedre å fremme tverrfaglige tilnærminger hvor natur og samfunn må sees i sammenheng for å gi gode beslutningsgrunnlag. Dette ivaretas best i modell 4, og ettersom UiT heller ikke har noen egne sentere plassert ved nivå 1 har dette vært førende for rektors vurdering.

Det er flere fakulteter som kan være aktuelle som primærttilhørighet for senteret. I regjeringens beslutning ble koblingene til Norges fiskerihøgskole og Handelshøgskolen ved UiT særlig fremhevet. Disse er begge institutter ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE-fak). Fakultetet er

flerfaglig innrettet med både naturvitenskap og samfunnsvitenskap i porteføljen, og senteret har sine fleste etablerte samarbeidsrelasjoner til BFE.

Styringsform

Universitetsstyret er UiTs øverste organ. Fakultetene har egne styrever, ledet av eksterne styreledere oppnevnt av universitetsstyret. Det ligger til fakultetene å fastsette om institutter og organisatoriske sentere skal ha egne styrever eller råd.

Styringsform til Senter for hav og Arktis bør følge av organisatorisk innplassering ved UiT. Med modell 4 som anbefaling innebærer dette at senteret blir innplassert ved BFE-fak, men at det samtidig opprettes en styringsgruppe hvor flere dekaner inngår. UiT har utover sin formelle styringsstruktur flere sentere og større prosjekter som ikke er organisatoriske enheter, men som likevel har styringsgrupper sammensatt på tvers for å sikre forankring og framdrift i et større fagmiljø. Styringsformen er således ikke ny i praksis.

For å ivareta koblingene til en større faglig bredde er det særlig Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT-fak), Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak) og Det juridiske fakultet (Jurfak) som er relevante. Etablert samarbeid mellom noen eller flere av disse fakultetene, for eksempel innen modellering, havforvaltning, reiseliv og nytt felles masterprogram har blitt vektlagt.

Senter for hav og Arktis har som nevnt i tillegg et råd bestående av ulike interessenter og samarbeidspartnere. Dette er å betrakte som et fagråd, og en viktig arena hvor aktørene kan dele kompetanse, løfte problemstillinger og utvikle samarbeid. Rådet anses som viktig og sentralt for senterets arbeid og foreslås videreført. Dette må ikke forveksles med UiTs ordning med instituttråd på nivå 3, som er et alternativ til instituttstyrer. Rådet vil med andre ord ikke inngå i den formelle styringsstrukturen.

3. Driftsøkonomiske elementer ved virksomhetsoverdragelsen

Budsjettramme og inntekter

Ved en innplassering av Senter for hav og Arktis under Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, vil senteret bli å regne som en egen resultatenhets under UiTs eierskap. I hovedsak ivaretas dermed de økonomiske prinsippene gjennom tildeling av midler fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Budsjettrammen for senteret for inneværende år ligger på MNOK 5.3, i henhold til tildelingsbrevet for 2021. Rammen skal dekke drift og ivaretagelse av oppgaver som senteret er gitt av Nærings- og fiskeridepartementet, samtidig som aktivitet kan utvides gjennom finansiering fra andre kilder.

Grunnet lavere kostnader enn samlede innskudd i perioden frem til 2021 hadde senteret også overføring av ubrukte midler på MNOK 3.9 fra 2020, i tillegg til innskuddet fra NFD (se tabell nedenfor).

Halvparten av de overførte midlene stammer fra eksterne samarbeidspartnere.

Status NFD-midler	pr. 31.12.20
Bevilgning 2020 Senter for hav og Arktis	5 150 000
Overføring Senter for hav og Arktis fra 2019	5 325 825
Forbruk 2020 Senter for hav og Arktis	6 610 381
Overføring Senter for hav og Arktis til 2021	3 865 444

Ved starten av 2021 hadde senteret en budsjetttramme i overkant av MNOK 9.0 med et inntektsbudsjett fordelt på NFD-midler og eksterne samarbeidspartnere på henholdsvis 80 % og 20 %. Denne prosentvise fordelingen er lik den av 2020.

I og med noe lavere aktivitetsnivå enn budsjettert i 2021 er det også forventet ubrukte NFD-midler fra nåværende regnskapsår som kan overføres til 2022. Dette antas å tilsvare mellom MNOK 0.5 og MNOK 1.1.

Samarbeidsavtaler

I tillegg til den offentlige bevilgningen, har senteret som nevnt utløst finansiering fra eksterne aktører. I hovedsak skal støtten fra prosjektansvarlig dekke senterets prosjektkostnader, i tillegg til ekstra godtgjørelse.

Av de kontraktene UiT har mottatt henter senteret ekstern finansiering til følgende prosjekter:

- “Governance of Marine Plastic Litter in the Arctic (GOMPLAR)” i samarbeid med Norges Forskningsråd. MNOK 4 av totalt MNOK 12 vil gå til senteret, fordelt over fire år (til juli 2025).
- Samarbeidsavtale med REV Ocean Inc. om MNOK 1,5 årlig i fire år fra februar 2019. Minimum MNOK 1 er øremerket til prosjektet som gjelder løsninger til reduksjon av plastmateriale i arktiske havområder.
- “The Blue Potential on Svalbard: A new Hub for Arctic Fisheries (SVALFISH)” i samarbeid med Norges Forskningsråd. Senteret mottar totalt NOK 200 000 over tre år (til 2022) til dekke av prosjektkostnader.

Til tross for høy ekstern finansiering er det likevel avgjørende at den offentlige bevilgningen styrkes, dersom senteret skal kunne innfri forventningene som ligger i dets mandat. Det er en forutsetning at senterets drift tilpasses de til enhver tid tilgjengelige rammer, og at BFE-fak ikke må bidra til å finansiere driften.

Kostnader

Årsverk

Personalkostnader utgjør litt over halvparten av senterets kostnader, hvorav lønnskostnadene inkl. sosialkostnader utgjør majoriteten av disse. Senteret drar med seg tre årsverk (tre personer) som til sammen utgjør rundt MNOK 3.5 i lønn og sosiale kostnader.

Lønnskostnadene kan forventes å øke i de neste årene da kombinasjonen av en permittert ansatt samt et lavere aktivitetsnivå som et resultat koronapandemien har trukket forbruket noe ned. I tillegg har senteret avventet utlysning av to nye stillinger grunnet virksomhetsoverdragelsen. Det er uvisst hvor stor del av lønnsutgiftene som relaterer seg til de eksterne prosjektene.

Bygningers drift

Posten bygningers drift beløper til overkant av NOK 500 000 årlig og gjelder hovedsakelig leieforholdet i Framsenteret. Dette leieforholdet er UiT juridisk forpliktet til å overta i sammenheng med virksomhetsoverdragelsen. Fram til nå har senteret belastet budsjetttrammen for betaling av leie- og driftskostnadene for nevnte lokaler. Dersom leieavtalen med Framsenteret avsluttes som ønsket og senterets daglige drift flyttes til Breivika, anbefales denne praksisen å videreføres. En slik situasjon resulterer likevel i at UiT vil stå midlertidig igjen med ubenyttede lokaler i Framsenteret som må betales for frem til oppsigelsesfristens utløp (minimum tre måneder), enten av senteret eller av UiTs egne midler.

Det er også verdt å nevne at dersom senteret flyttes til Breivika må det også fremleies lokaler til senterets nært tilknyttede samarbeidspartner REV Ocean Inc., som hittil har leid tre kontor i Framsenteret. Denne avtalen har en opprinnelig løpetid ut februar 2023.

Administrative tjenester

Senteret har hatt tilgang på administrative tjenester fra Nofima AS, som ikke har beregnet overhead på denne typen tjenester. Det forutsettes dermed at ordningen hos Nofima AS er knyttet til at senteret har vært under etablering. For UiT medfører utleveringen av administrative tjenester til senteret økt aktivitet som følgelig må dekkes inn, med mindre UiT skal betale for disse tjenestene. Den anbefalte metoden vil være å splitte senterets budsjetttramme slik at en liten fastsatt andel av rammen faller til fakultetet. Med en slik ordning forplikter fakultetet seg til å levere de samme tjenestene som Nofima har levert frem til nå, samtidig som de får dekket inn merkostnadene denne leveransen medfører.

Andre driftskostnader

Utenom personalkostnader og bygningers drift har posten *konsulenttjenester* hittil utgjort en stor andel av senterets kostnader, mer spesifikt MNOK 2.5 i 2020. Det er ikke beregnet hvor mye av senterets kostnader som er koblet opp mot selve prosjektene/samarbeidsavtalene, men i posten konsulenttjenester inngår innleie av ekstern bistand til senterets forskjellige prosjekter. Ved benyttelse av UiTs egen ressursbank kan det dermed finnes muligheter for å kutte kostnader.

4. Arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse, arbeidsmiljølovens kapittel 16

Arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse reguleres i arbeidsmiljølovens (AML) kapittel 16.

Bestemmelser om lønns og arbeidsvilkår finnes i § 16-2 og fastslår at de rettigheter og plikter som følger av arbeidsavtalen på det tidspunkt overdragelsen finner sted skal overføres til den nye arbeidsgiveren. Det vil si at de ansatte beholder sine lønnsvilkår ved overføring til ny arbeidsgiver. Disse rettighetene gjelder først og fremst på overdragelsestidspunktet, det vil si at dersom ny arbeidsgiver ønsker å gjøre endringer i arbeidsavtaler etter at overføringen har funnet sted vil dette kunne gjøres gjeldende innenfor grensen av arbeidsgivers styringsrett. Nye arbeidsavtaler ved UiT vil bli utarbeidet etter at innplasseringssamtaler er holdt medio desember.

De ansatte har i dag en avtale om dekning av mobiltelefon i arbeidsavtalene. UiTs ordning for dekning av elektroniske kommunikasjonstjenester ble avvirket i 2021. Dagens ansatte ved senteret får ordningen med dekning av mobiltelefon videreført som en personlig ordning i kraft av AML § 16-2.

AML § 16-2 nr. 2 omhandler tariffavtaler som de ansatte har med nåværende arbeidsgiver, Nofima AS. AML åpner for at ny arbeidsgiver, UiT, kan erklære at UiT ikke ønsker å være bundet av tariffavtaler hos nåværende arbeidsgiver. Erklæringen om dette må gjøres innenfor en frist på tre uker etter virksomhetsoverdragelsen. UiT vil benytte seg av anledningen til å erklære at UiT ikke vil være bundet av tariffavtalen som er inngått på Nofima AS. Dette innebærer at de ansatte inkluderes i statlig hovedtariffavtale fra tidspunktet for virksomhetsoverdragelsen. UiTs erklæring om at UiT ikke vil være bundet av tariffavtalen på Nofima AS er begrunnet i at de ansatte overføres til statlig virksomhet og de vil dermed være bundet av det gjeldende avtaleverket i staten. Ansatte i staten er omfattet av statlig avtaleverk herunder tariffavtaler.

AML 16-2 nr. 3 regulerer den ansattes rett til videre opptjening av alders-, etterlatte- og uførepensjon i henhold til kollektiv tjenestepensjon, som overføres til ny arbeidsgiver. Dette betyr at den videre

opptjening av alders-, etterlatte- og uførepensjon skjer i henhold til ordningene i Statens pensjonskasse fra dato for virksomhetsoverdragelsen.

AML 16-2 nr. 3 stadfester videre at ny arbeidsgiver kan velge å gjøre allerede eksisterende pensjonsordninger gjeldende. UiT benytter seg av anledningen til å erklære seg ubundet av tariffavtaler hos nåværende arbeidsgiver. Pensjonsordninger fra Nofima AS videreføres dermed ikke for de ansatte ved overdragelsen til UiT. AML bestemmer at dersom tidligere pensjonsordning ikke kan videreføres etter overdragelsen skal ny arbeidsgiver sørge for at de ansatte sikres rett til videre opptjening etter annen kollektiv pensjonsordning. Denne rettigheten er de ansatte sikret ved at de går over til statens pensjonsordning fra tidspunkt for virksomhetsoverdragelsen.

Kommentar fra NTL

NTL har i møte 15.11.21 informert om at de ansatte hos Nofima AS har en privat helseforsikring og at de ikke betaler egenandel til pensjonsordningen på Nofima AS. NTL mener at bortfall av disse ordningene bør kompenseres i form av lønn ved overføring av stilling. UiTs vurdering er at arbeidsgivers forpliktelser som gjelder pensjonsordning innfris ved overgang til Statens pensjonskasses ordninger. Det vil derfor ikke bli gitt ytterligere kompensasjon.

AML § 16-3 omhandler ansattes reservasjonsrett, som innebærer at de ansatte kan motsette seg at deres arbeidsforhold overføres til ny arbeidsgiver. Dette gjelder de ansattes forhold til Nofima AS og temaet og konsekvensene ved slik reservasjon er tatt opp i møte med de ansatte og de tillitsvalgte på Nofima AS 12.11.21. De ansatte er gitt frist for å varsle om de vil benytte seg av denne retten til 01.12.21. UiT har ikke mottatt melding fra Nofima AS om at ansatte vil benytte seg av denne retten.

AML § 16-4 har bestemmelser om vern mot oppsigelse ved virksomhetsoverdragelse. Oppsigelser av de ansatte er ikke en aktuell problemstilling i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen og vil dermed ikke bli omtalt videre.

AML § 16-5 angår informasjon og drøftinger med de tillitsvalgte, med punktliste over de forhold det skal gis informasjon om. Først og fremst så skal både tidligere og ny arbeidsgiver så tidlig som mulig gi informasjon om og drøfte overdragelsen med arbeidstagerens tillitsvalgte. Informasjons- og drøftingsmøter (IDF) etter AML § 16-5 er holdt på Nofima AS 12.11.21 og på UiT 8.12.21. Det er informert om de forhold som AML § 16-5 krever og referat fra møtet ved UiT vil bli delt ut i universitetsstyrets møte.

Det har vært holdt flere informasjonsmøter med ansatte både på Nofima AS og på UiT i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen. Referat fra de møtene som er holdt på UiT vedlegges (vedlegg 5).

5. Kontorarealer, IT, kommunikasjon og fellestjenester

Senter for hav og Arktis er i dag lokalisert ved Framsenteret i Tromsø, hvor det er inngått leieavtaler for kontorarealer på om lag 300 kvadratmeter i byggetrinn 1 og 2. Leieavtalene har i utgangspunktet varighet til 2043. Universitetsledelsen har etablert dialog med ledelsen ved Framsenteret om leieforholdet. Herunder vil muligheter for endringer og oppsigelse av leieavtalene bli vurdert og tatt stilling til.

Lokalisering av Senter for hav og Arktis har vært et sentralt tema i arbeidet med virksomhetsoverdragelsen. Både senterets ansatte og ledelsen ved UiT ser det som viktig å få til lokalisering ved UiT i Breivika, med en fysisk plassering som henger sammen med den organisatoriske plasseringen ved

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi. Dette vil skape de beste forutsetninger for samarbeid og faglige synergier, og muligheter for videre utvikling av både senterets og universitetets virksomhet.

I første halvår 2022 framstår det som mest hensiktsmessig at senteret viderefører nåværende lokalisering ved Framsenteret. I løpet av våren blir det mulig å finne fram til en egnet plassering av Senter for hav og Arktis i Breivika, og med flytting fra Framsenteret i andre halvår 2022. Dette har sammenheng med ferdigstilling av renoveringen av Naturfagbygget, som skaper rom for å gjøre nye og helhetlige vurderinger av plassering av fagmiljøer og enheter ved UiT som helhet og Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi spesielt.

IT

Avdeling for IT (ITA) håndterer de ulike aspektene ved virksomhetsoverdragelsen som gjelder de ansattes IT-utstyr. Hoveddelen av dette arbeidet vil være ferdig i desember 2021.

Senterets ansatte vil ved overdragelse få utlevert ny PC og brukerkonto vil bli satt opp. Brukerdata fra Nofima AS vil bli kopiert over til UiT i løpet av desember. Fra 01.01.22 får de ansatte ved senteret tilgang på all standard programvare som benyttes på UiT.

Den IT-faglige delen av virksomhetsoverdragelsen som ikke vil bli utført i desember er selve utlevering av PCene, første gangs innlogging og standard opplæring. ITA vil innkalle de ansatte til fysisk møte for dette i januar 2022.

Kommunikasjon

Seksjon for kommunikasjon på nivå 1 vil bli et viktig kontaktpunkt for senteret. Det er imidlertid behov for rolleavklaringer og avklaringer vurdert opp mot senterets behov og seksjonens muligheter. Dette vil det bli arbeidet med dette frem mot overdragelsen og i 2022.

Fellestjenester

Tjenester som normalt gis fra UiTs fellestjenester vil senteret få samme tilgang til som andre brukere av fellestjenestene.

6. Inngåtte avtaler

Avtale om virksomhetsoverdragelse

Avtale om virksomhetsoverdragelse er inngått 29.11.21 mellom Nofima AS og UiT Norges arktiske universitet. Avtalen følger vedlagt (vedlegg 6).

Omstillingsavtale

I IDF-møte 8.12.21 ble det i tillegg til informasjon og drøfting etter AML kap. 16 også inngått omstillingsavtale. Omstillingsavtalen kan deles ut i universitetsstyrets møte.

Omstillingshåndbok

I tillegg til de forhold som AML kapittel 16 regulerer er det inngått avtale med de tillitsvalgte om omstillingshåndbok for denne prosessen, avtalen ble inngått i møte 15.11.21. Referat fra møtet vedlegges (vedlegg 7).

Omstillingshåndboka danner grunnlag for vurderinger ved innplassering til stilling ved UiT Norges arktiske universitet ved virksomhetsoverdragelsen av Senter for hav og Arktis fra Nofima AS til UiT Norges arktiske universitet.

Omstillingshåndbokas formål er å utdype deler av prosessen ved innplassering. Rettskravvurdering ved innplassering i stilling og viktige begreper med betydning for innplasseringer blir omtalt spesielt. Håndboka skal sammen med prosessbeskrivelse og veiledninger/maler bidra til gode prosesser og legge forholdene til rette for god ivaretagelse av alle ansatte som er berørt av virksomhetsoverdragelsen. Prosessbeskrivelsen angir trinn og prosedyrer ved innplassering, henviser til vedlagte maler og veiledninger, og angir hvem som er ansvarlig underveis i prosessen.

Saksbehandlere: Liv-Ragna Garden, Simen Ottemo Gärtner

Vedlegg:

- 3 Tilskuddsbrev inkl. mandat for Senter for hav og Arktis 2019-2021
- 4 Strategi for Senter for hav og Arktis 2019-2021
- 5 Referat fra informasjonsmøter med ansatte fra Senter for hav og Arktis på UiT, 27.10.21 og 02.12.21
- 6 Avtale om virksomhetsoverdragelse av Senter for hav og Arktis
- 7 Referat fra møte med tillitsvalgte på UiT og Nofima 15.11.21 om inngåelse av omstillingshåndbok